

İFE 501
Fen Eğitiminde Nitel Araştırma Yöntemleri (3-0-3)
Ders İçeriği
2018-2019 Güz

Öğretim Elemanı

Doç. Dr. Oktay BEKTAŞ Oda No: A-320, Tel: 37095, e-mail: obektas@erciyes.edu.tr

Ders Zamanı ve Yeri

Perşembe: 09.00-12.00; A-305

Dersin tanımı

Nitel araştırma nedir? Nitel araştırmanın çeşitleri: Tarama araştırması (Survey research), Etnografik Araştırma (Ethnographic research), Tarihi Araştırma (Historical research), Eylem Araştırması (Action research), Olgu-bilim Çalışmaları (Phenomenology), Kuram Oluşturma Çalışmaları (Grounded theory), Durum Çalışması (Case study). Nitel araştırmada veri toplama araçları mülakat (Interview), Gözlem (Observation), doküman analizi, Nitel araştırmada veri analizi kodlama (coding), Nitel araştırmada güvenirlik (reliability)-geçerlik çalışmaları (validity), Nitel verileri yorumlama ve rapor etme, Nitel araştırma makale yazımı

Dersin Amaçları

Ders sonunda öğrenciler;

1. Nitel araştırmanın ne olduğunu ve özelliklerini kavrarlar
2. Nitel araştırmanın nicel araştırma yöntemi ile farklarını anlarlar.
3. Popper, Kuhn (Post-pozitivizm) ve Comte'nin (Pozitivizm) anlayışlarını yorumlarlar
4. Nitel araştırma çeşitlerini öğrenirler
5. Literatür taraması yaparlar ve çalışma grubunu (amaçlı örneklem) belirlerler.
6. Nitel araştırmadaki veri toplama araçları hakkında bilgi sahibi olurlar
7. Nitel araştırmada nasıl veri analizi yapacağını öğrenirler
8. Geçerlik ve güvenirlik çalışması yaparlar.
9. Nitel araştırma sonucu analiz edilen bulguların nasıl yazılacağını kavrar ve uygularlar
10. Yazılan bulguların sonuç tartışmasını yapar, öneri sunarlar.
11. Nitel araştırma sonucunda makale yazımını öğrenip, çalışmalarının yayın hazırlığını yaparlar

Ders Programı

Hafta	Aktivite	Projeler
1 14 Şubat	<i>Perşembe:</i> Tanışma, Derse giriş,	
2 21 Şubat	<i>Perşembe:</i> Nitel araştırma nedir? Temelleri: • Yorumlayıcı paradigma (post-pozitivizm), özellikleri nelerdir? • Karl Raimund POPPER (Yanlışlamacılık) • Thomas S. KUHN anlayışı (Bilimsel Devrimler/Paradigma Değişimi) • Nicel araştırma (Pozitivizm) • Auguste COMTE (Pozitivizm) • Nitel ve nicel araştırmanın karşılaştırılması	• Sunum ve sunum raporu-VİZE • Çalışma başlıklarına göre çalışma başlığı seçme ve araştırmaya başlama (PROJE) • <u>Sunum yapacaklar:</u>
3 28 Şubat	<i>Perşembe:</i> Nitel Araştırma Çeşitleri Etnografik Araştırma (Ethnographic research) E. HUSSERL hakkında bilgi (Fenomenolojinin kurucusu) Olgu-bilim Çalışmaları (Phenomenology)	• Sunum ve sunum raporu-VİZE • <u>Sunum yapacaklar:</u>
4 07 Mart	<i>Perşembe:</i> Nitel Araştırma Çeşitleri Eylem Araştırması (Action research) Kuram Oluşturma Çalışmaları (Grounded theory)	• Sunum ve sunum raporu-VİZE • <u>Sunum yapacaklar:</u>

5 14 Mart	<i>Perşembe:</i> Nitel Araştırma Çeşitleri Durum Çalışması (Case study) Hikayeleme Çalışması (Narrative)	- Sunum ve sunum raporu-VİZE <u>Sunum yapacaklar:</u>
6 21 Mart	<i>Perşembe:</i> Araştırma sorusu, alt problemler, prosedür, alan yazın taraması, çalışma grubu seçimi (örneklem), çeşitleme	- Sunum ve sunum raporu-VİZE - Proje için araştırma sorusunu oluşturma, alan yazın taramayı sonlandırma, örneklemi düşünme <u>Sunum yapacaklar:</u>
7 28 Mart	<i>Perşembe:</i> Veri Toplama Araçları: 1- Mülakat (Görüşme-Interview)	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-1-vize) <u>Sunum yapacaklar:</u>
8 04 Nisan	<i>Perşembe:</i> Veri Toplama Araçları: 2- Gözlem (Observation)	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-2-vize) <u>Sunum yapacaklar:</u>
9 11 Nisan	<i>Perşembe:</i> Veri Toplama Araçları: 3- Doküman Analizi (Document Analysis) Kongre sebebiyle ders yapılmayabilir	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-3-vize) - Proje için hangi veri toplama araçlarını kullanacağına karar verme, soruları oluşturma
10 18 Nisan	<i>Perşembe:</i> Veri Toplama Araçları: 3- Doküman Analizi (Document Analysis)	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-3-vize) - Proje için hangi veri toplama araçlarını kullanacağına karar verme, soruları oluşturma <u>Sunum yapacaklar:</u>
11 25 Nisan	<i>Perşembe:</i> Veri Analizi: <u>Betimsel Analiz</u> (Kodlama-Temalara ayırma- Kategori oluşturma) <u>İçerik Analizi</u> (Kodlama-Temalara ayırma- Kategori oluşturma) <u>Sayısal Analiz</u>	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-4-vize) - Projenin giriş, literatür (alan-yazın) ve metot kısımlarının teslimi (PROJE) <u>Sunum yapacaklar:</u>
12 02 Mayıs	<i>Perşembe:</i> Geçerlik (İç Geçerlik, Dış Geçerlik) Güvenirlilik (İç Güvenirlilik, Dış Güvenirlilik)	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-5-final) <u>Sunum yapacaklar:</u>
13 09 Mayıs	<i>Perşembe:</i> Bulguları Raporlaştırma (Sonuç- Tartışma-Öneriler) Kaynakça (APA style)	- Sunum ve sunum raporu-FİNAL - Makale, tez inceleme (Hafta-6-final) <u>Sunum yapacaklar:</u>
14 16 Mayıs	<i>Perşembe:</i> Proje dönütü	<u>Proje Teslim Tarihi-23 Mayıs:</u> (Giriş, alan yazın taraması ve metotun düzenlenmiş son hali, bulgular, sonuçlar-tartışma, öneriler, kaynakça) - Makale, tez inceleme (Hafta-7-final)

Ders boyunca yapılması gerekenler

1. **Sunum:** Yukarıda verilen konuların sunumları görev paylaşımı sonucu oluşturulan kişilerce belirtilen tarihlerde yapılır. Sunumu hazırlayan kişiler slaytlarını ve sunum raporunu öğretim üyesine ders öncesi mail ile TURNITIN'e göndermelidir. Slaytların pdf versiyonunun yüklenmesi önerilir. Sunum raporu Word programında yazılacak olup anlatılan konuların metin halinde yazılmasıyla oluşturulacaktır. Sunum için öğrencilere ve öğretim üyesine çalışma kâğıdı

hazırlanıp dağıtılabilir. Slaytlar ile raporun aynı olması durumunda sunuma sıfır puan verilecektir.

2. **Makale inceleme:** Her nitel araştırma desenini içerecek şekilde, alanınızla ilgili bulunacak makaleler okunacaktır. Makale tartışmaları pratik haftalarda başlayacak olup, o haftanın konusu hakkındaki makaleler tartışılacaktır. Makaleden nasıl yararlanıldığı, ne öğrenildiği, neyin makalede eksik olduğu ile ilgili düşünceler Word veya pdf dokümanına yazılacak ve bulunan makalenin kapak sayfası ve incelenen kısım ile birlikte TURNİTİN'e yüklenecektir.
3. **Proje:** Projeler TURNİTİN programına yüklendikten sonra benzerlik oranının artan yüzdelerde olması proje puanına etki edecektir. Aşağıda bu duruma özgü puan tablosu bulunmaktadır.

Benzerlik Oranı (%)	Alınacak Maksimum Puan
25 ve yukarısı	69
20-25 arası	90
15-20 arası	92
10-15 arası	94
5-10 arası	96
0-5 arası	100

Proje konusu çalışma başlıkları olarak şunlar önerilmiştir:

- a. Bilimsel okuryazarlık/fen-teknoloji okuryazarlığı,
 - b. Bilimin doğası hakkındaki görüşler
 - c. Asit yağmurları gibi çevresel konularla ilgili görüşler,
 - d. Atom modelleri, hücre, elektrik gibi fen konularını anlayamama nedenleri,
 - e. Öğretmenlik uygulaması esnasında öğretmen adaylarının kazandıkları tecrübeler
 - f. Bilimsel süreç becerileri hakkındaki görüşler
 - g. Bir derse, konuya v.s. karşı tutumlar, endişeler, motivasyon....
4. **Devam durumu:** Ders boyunca devam etme zorunluluğu vardır. Teorik ders olduğundan dolayı %70 zorunluluk vardır. Bu durumda yüksek lisans öğrencisi dönem boyunca yapılacak 42 saatin 29 saatine gelmekle yükümlüdür. Ancak, bu derste devam durumuna puan verilmektedir. Bu bakımdan ne kadar çok devam o kadar çok puan demektir.

Puanlama

1. Makale araştırma ve inceleme % 15
2. Yapılan proje % 70
3. Sunum ve sunum raporu: % 10
4. Devam durumu %5

Kopya Çekme Politikası

Kopya çekmek, çekmeye teşebbüs etmek, internetten veya başka bir yerden aynen alıntı yapmak gibi eylemler üniversite yönetmeliğine göre suçtur. Bu durumlarla karşılaşıldığında ilgili öğretmen adayı hakkında gerekli yasal prosedürler devreye sokulacaktır.

Referanslar:

Kitap:

- Bazaley, P. ve Jackson, K. (2015). (Çev. Arif Bakla ve Selçuk Beşir Demir). NVIVO ile nitel veri analizi. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Berg, B. L. (2001). *Qualitative research methods for the social sciences*. USA: Allyn & Bacon.
- Bogdan, R. C. ve Biklen, S.K. (2007). *Qualitative research for education* (Fifth edition). Boston: Pearson education.
- Creswell, J. W. (2009). *Research design, qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (Third Edition). California: SAGE Publications.
- Creswell, J. W. (2017). *Nitel araştırmacılar için 30 temel beceri*. (Çev. Hasan Özcan). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Fraenkel, J.K, ve Wallen, N. E. (1996). *How to design and evaluate research in education* (third education). New York: McGraw-Hill, Inc.
- Glesne, C. (2012). *Nitel araştırmaya giriş* (4. Baskı). (Ersoy, A. ve Yalçınoglu, P. Çev. Ed.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Johnson, A.P. (2015). *Eylem araştırması el kitabı*. (2. Baskı). (Uzuner, Y. ve Özten Anay, M. Çev. Ed.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kuhn, T.S. (2007). *Köpernik devrimi*. (1. Baskı). (Turan, H., Bayrak, D., ve Çelik, S.K. Çev.Ed.). Ankara: İmge Kitapevi Yayınları.
- Kuhn, T.S. (2017). *Bilimsel devrimlerin yapısı*. (9. Baskı). (Kuyaş, N. Çeviren). İstanbul: Kırmızı Yayınları
- Marshall, C. ve Rossman, G.B. (2006). *Designing qualitative research* (Fourth edition). California: Sage Publications
- Merriam, S. B. (2009). *Qualitative research* (Second edition). San Francisco: Jossey-Bass.
- Merriam, S. B. (2009). *Nitel araştırma* (3. Baskı). (Turan, S. Çev. Ed.) Ankara: Nobel Yayın.
- Miles, M.B. ve Huberman, A.M. (2016). *Nitel veri analizi* (2. Baskı). (Akbaba, S ve Ersoy, A. Çev. Ed.). Ankara: Pegem Akademi
- Patton, M. Q. (2002). *Qualitative research and evaluation methods* (Third Edition). California: Sage Publications
- Patton, M.Q. (2018). (Çev. Editörleri Mesut Bütün ve Selçuk Beşir Demir). *Nitel araştırma ve değerlendirme yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Popper, K.R. (2015). *Karl Popper*. (2. Baskı). (Gözkan, B. Çeviren). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Popper, K.R. (2017). *Hayat problem çözmektir*. (7. Baskı). (Nalbant, A. Çeviren) İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Popper, K.R. (2017). *Bilimsel araştırmanın mantığı*. (7. Baskı). (Aka, İ. ve Turan, İ. Çeviren). İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- Robson, C. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (1. Baskı). (Çinkır, Ş. ve Demirkasımoğlu, N. Çev. Ed.) Ankara: Anı Yayıncılık.
- Sönmez, V. (2013). *Bilim felsefesi*. (3. Baskı). Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimsek, H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (Sekizinci basım). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Elektronik Dergi:

Journal of Research in Science Teaching
Science Education
Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi (ENAD)

TURNITIN

Kayıt Anahtarı: 123nitel
Sınıf Numarası: 20423737